

FFÚ

VYSOKÁ ŠKOLA
EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA FINANCÍ A ÚČETNICTVÍ

ffu.vse.cz

Úvěrové riziko

1MT302

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uvedte původ - Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

Úvěrové riziko - vymezení

- riziko, že protistrana ve finanční transakci nebude jednat v souladu s uzavřenou smlouvou, a tím způsobí bance finanční ztrátu
- zkoumání schopnosti protistrany plnit své závazky

úvěrové riziko má vazbu na:

- poskytované úvěry
- cenné papíry, které banka nakupuje do svých portfolií
- poskytnuté záruky
- obchody na peněžním trhu
- obchody na devizovém trhu

Členění úvěrového rizika

- závislé na struktuře a kvalitě rozvahových aktiv banky a jejích mimobilančních obchodů
- Nelze se mu vyhnout - dostat je pod kontrolu a vhodně řídit
-
- Přímé úvěrové riziko
- Riziko úvěrových ekvivalentů
- Riziko koncentrace
- Vypořádací riziko (hodnota, protihodnota)

Členění úvěrového rizika

Z hlediska kvantifikace

- Riziko nesplnění závazku druhou stranou (r. klienta, země, transferu, z koncentrace)
- Pravděpodobnost selhání

- Inherentní riziko produktu (r. jistiny a úroků, r. náhradního obchodu, r. zajištění...)
- Míra ztráty při selhání

- Ztráta – očekávaná, neočekávaná (pokrytí ztráty)

Velikost úvěrové ztráty

- **PD (probability of default)** je pravděpodobnost úvěrového selhání v časovém intervalu $(0,t)$ a změny ratingu (do stupně odpovídajícímu selhání)
- **EAD (exposure at default)** je expozice v úvěrovém selhání, velikost dlužné částky v případě selhání
- **LGD (loss given default)** je míra ztráty při selhání
- $LGD = 1 - RR$, kde RR vyjadřuje míru výtěžnosti (recovery rate)
- **M maturity – časový horizont**, kdy velikost ztráty modelujeme, obvykle je to splatnost pohledávky

Specifika úvěrového rizika

- vedle kvantitativních aspektů významně zastoupeny aspekty kvalitativní
- rizikový horizont
- Výběr metod měření

Tradiční metody měření

- Úvěrový scoring
- Úvěrový rating
- Kvalifikovaný odhad

Úvěrový scoring

- credit scoring, bodování
- založen na teorii vícekriteriálního hodnocení variant a jejich automatizovaném hromadném posuzování
- Cílem je pomocí matematicko-statistických metod vybrat klienty, u kterých je vysoká pravděpodobnost splacení a vyloučit klienty, u nichž je vysoká pravděpodobnost defaultu.
- Základním předpokladem využití je velké množství homogenních dat.

Úvěrový scoring

- výběru vhodných kritérií
- objektivní, nezávislé hodnocení, které podstatně snižuje procesní čas při stanovení bonity protistrany
- možnost zpětné verifikace a auditovatelnost
- Požadavky na scoringové modely

Vstupy modelu

- Údaje, které vstupují do modelu, jsou jednak z demografické oblasti, jednak jde o data související s produktem
- velikost vzorku klientů
- struktura vzorku

Členění scoringových modelů z hlediska používaných informací

- Aplikační (datový, fundamentální) scoring
- Behaviorální scoring (modely chování)
- Srovnání scoringu a kvalifikovaného odhadu

Úvěrový rating

- hodnotí kredibilitu protistrany při finanční transakci, je jejím standardizovaným vyjádřením
- představuje kombinaci kvalitativního a kvantitativního hodnocení zvolené vlastnosti, které je ovlivněno subjektivními názory a expertními úsudky
- Hodnotí se kreditní parametry protistranyneboli schopnost generovat zdroje na splácení svých závazků

Hodnocení protistrany a stanovení interního ratingu

- Podstatou ratingu je riziková klasifikace, tzn. zařazení všech hodnocených protistran do diskretních kategorií (rizikové třídy).
- Každé rizikové třídě je přiřazena určitá očekávaná pravdě-podobnost defaultu (selhání, neplnění).
- Cílem ratingu je vyhodnotit rizikové faktory protistran tak, aby bylo možné s určitou mírou pravděpodobnosti zařazení do nadefinovaných tříd.
- Počet a členění tříd není jednotně dán, můžeme se setkat se širokou škálou ratingových systémů.

Hodnocení protistrany a stanovení interního ratingu

- Tvorba ratingu musí být vždy prováděna pomocí modelu, který koresponduje s typem protistrany.
- Kvantitativní analýza
- Kvalitativní analýza